

3

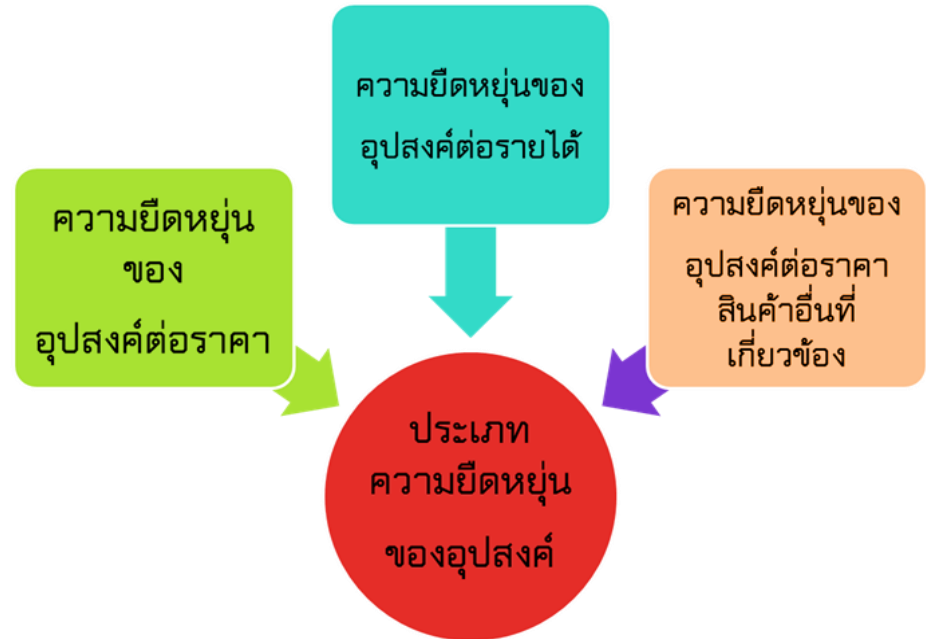
**ความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทาน
และการนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรม
ทางเศรษฐกิจ**

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (Elasticity of Demand)

ความหมาย

อัตราการเปลี่ยนแปลงความ
ต้องการซื้อสินค้าต่ออัตรา
การเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่างๆ
ที่กำหนดอุปสงค์ เช่น ราคา
รายได้ ราคาสินค้าชนิดอื่นที่
เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยมี 3
ประเภทคือ

ประเภทความยืดหยุ่นของอุปสงค์

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (Price Elasticity of Demand - E_p)

หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในปริมาณซื้อของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของราคา

ในการศึกษามักกำหนดว่าราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงที่ละ 1% ดังนั้นจึงเป็นการศึกษาว่าเมื่อราคา สินค้า เปลี่ยนแปลงไป 1เปอร์เซ็นต์ จะมีผลกระทบต่อปริมาณซื้อว่าเปลี่ยนแปลงไปเท่าใด

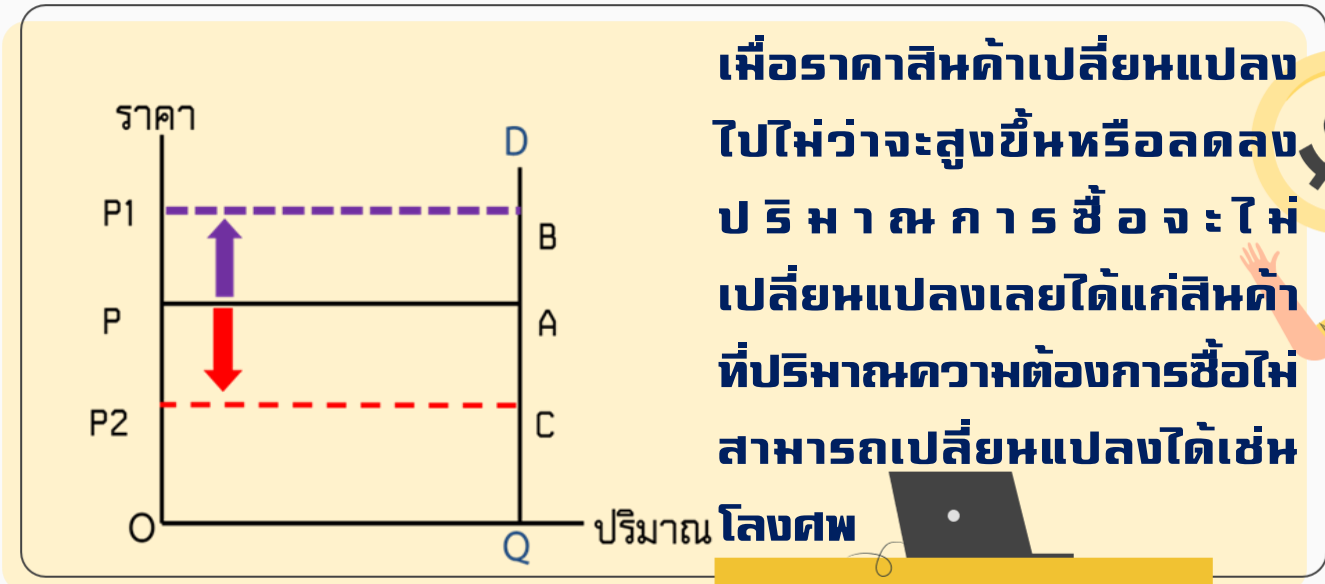
โดยผลการคำนวณ
ต้องเป็น “ลบ”
เพราะราคาสินค้ากับ
ปริมาณสินค้าจะ
เปลี่ยนแปลงใน
ทิศทางตรงกันข้าม
เสมอ และมี 5 ค่า

1. $E_p = 0$
2. $E_p < 1$
3. $E_p = 1$
4. $E_p > 1$
5. $E_p = \infty$

อุปสงค์ไม่มีความยืดหยุ่นเลย

(Perfectly Inelasticity : $E_p = 0$)

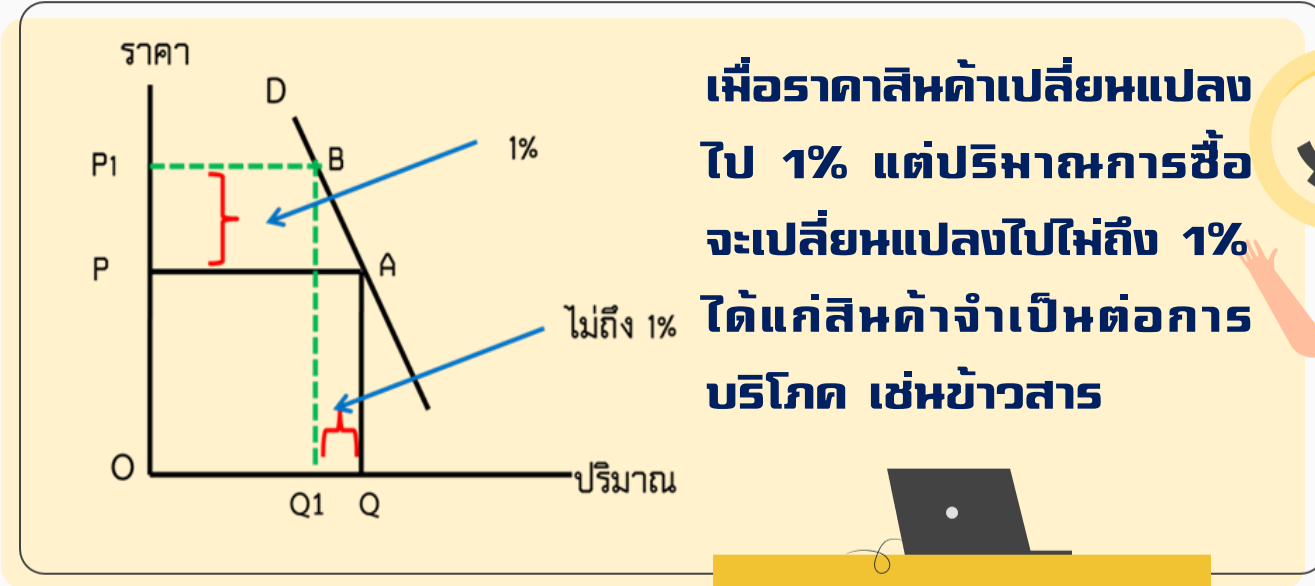

เมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลง
ไปไม่ว่าจะสูงขึ้นหรือลดลง
ปริมาณการซื้อจะไม่
เปลี่ยนแปลงเลยได้แก่สินค้า
ที่ปริมาณความต้องการซื้อไม่
สามารถเปลี่ยนแปลงได้เช่น

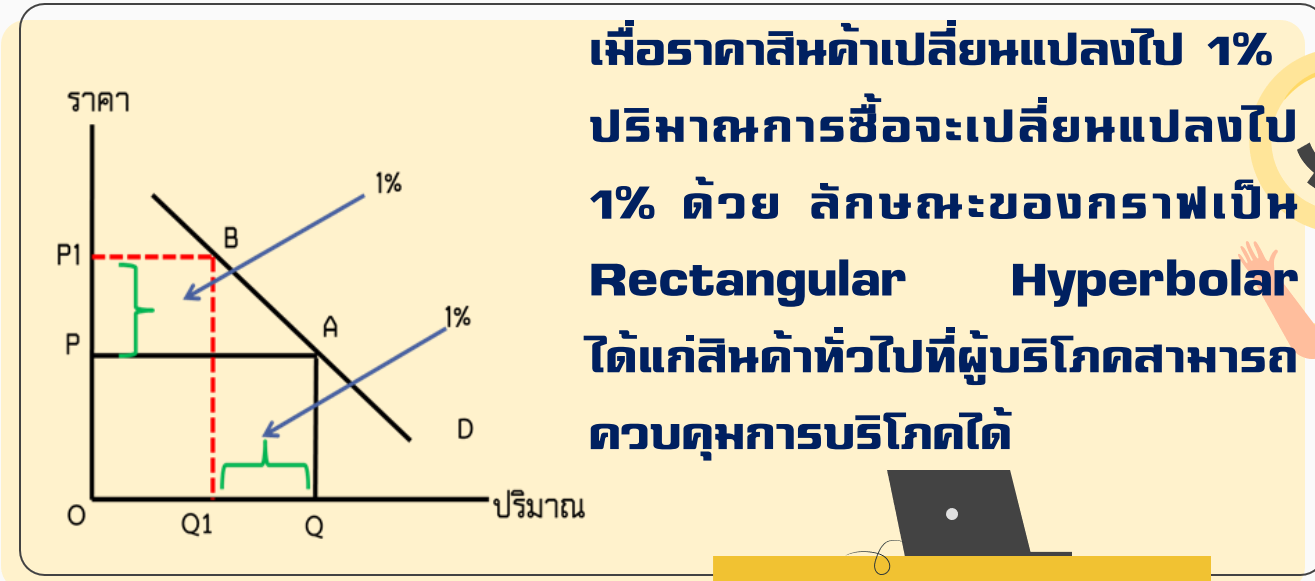

อุปสงค์มีความยืดหยุ่นน้อย

(Relatively inelastic demand : $E_p < 1$)

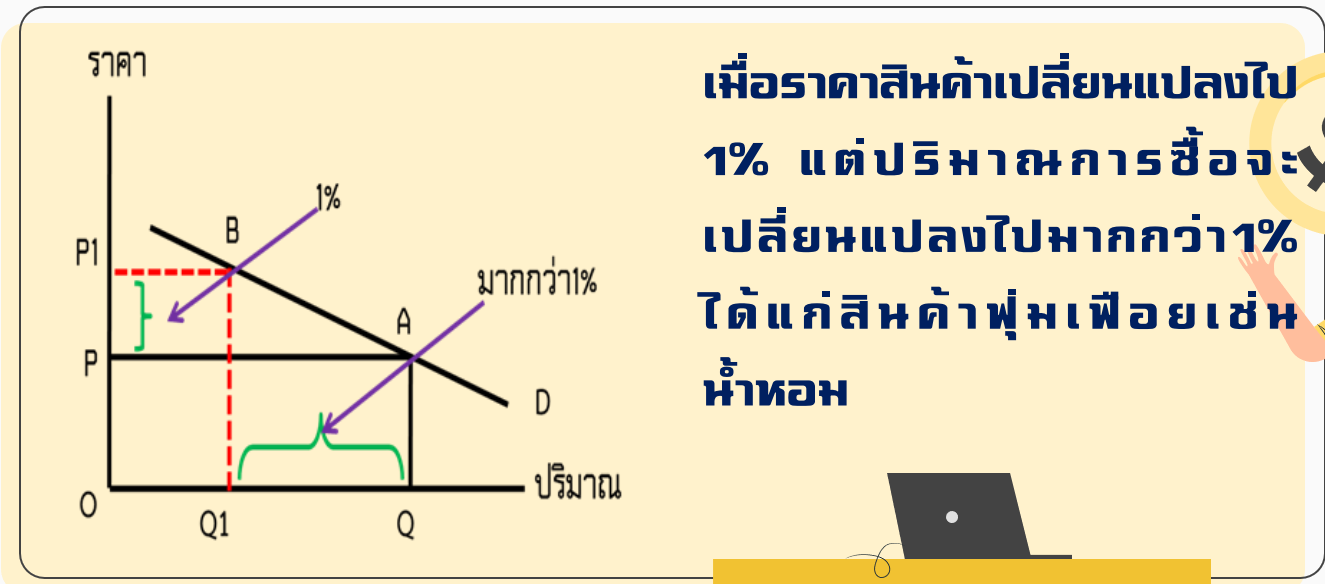

อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นคงที่ (unitary demand ; $E_p = 1$)

อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นมาก

(Relatively elastic demand : $E_p > 1$)

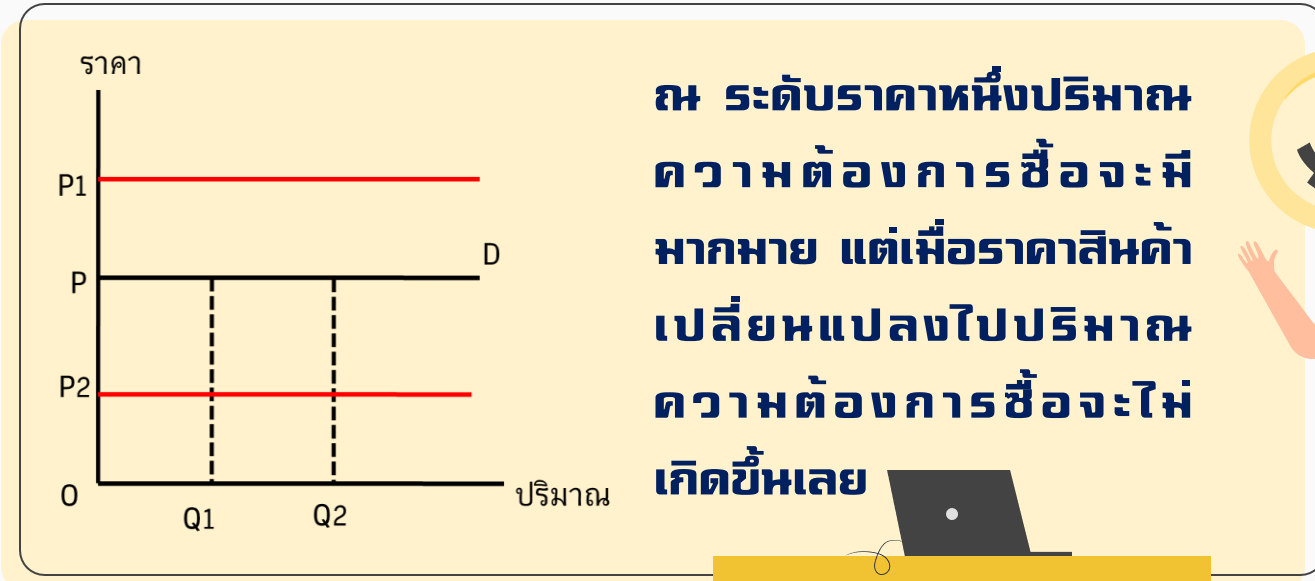

เมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไป 1% แต่ปริมาณการซื้อจะเปลี่ยนแปลงไปมากกว่า 1% ได้แก่สินค้าฟุ่มเฟือยเช่น น้ำหอม

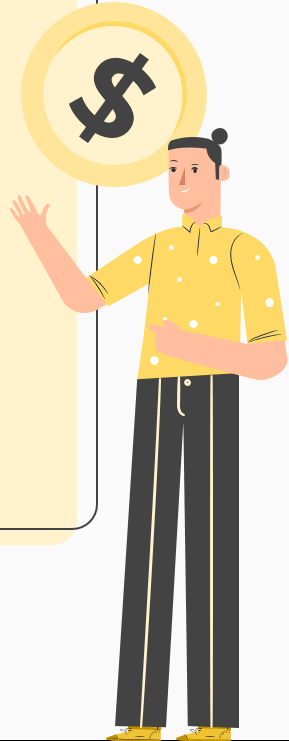

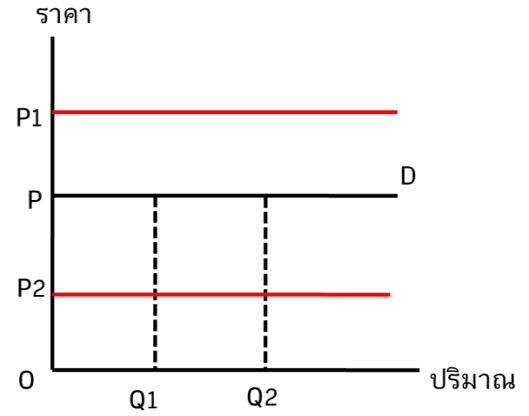
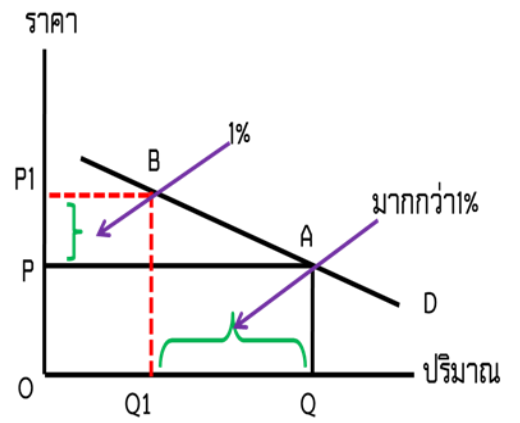
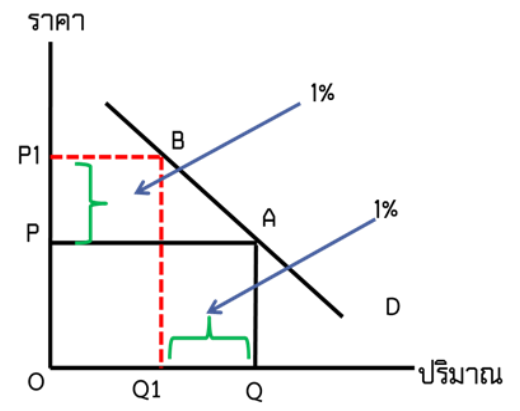
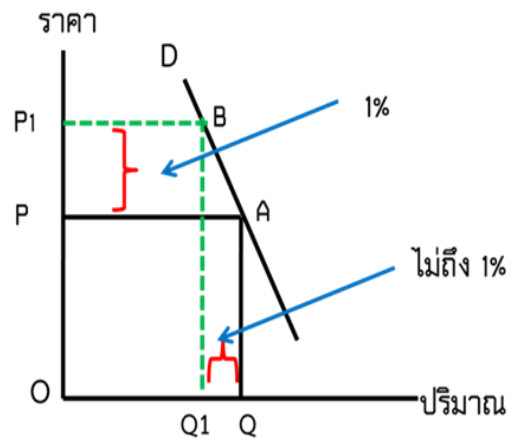
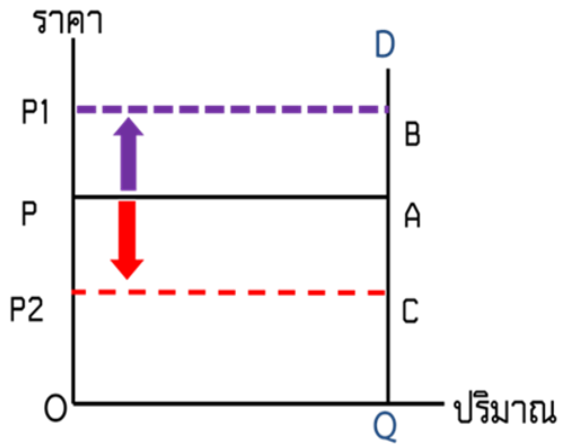
อุปสงค์ที่มีความยืดหยุ่นอย่างสมบูรณ์

(perfectly elasticity demand : $E_p = \infty$)

ณ ระดับราคาหนึ่งปริมาณ
ความต้องการซื้อจะมี
มากมาย แต่เมื่อราคาสินค้า
เปลี่ยนแปลงไปปริมาณ
ความต้องการซื้อจะไม่
เกิดขึ้นเลย

วิธีการหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา

คำนวณได้ 2 แบบคือ

1. การหาค่าความยืดหยุ่นแบบจุด (point elasticity of demand) เป็นการกำหนดหาค่าความยืดหยุ่น ณ จุดใดจุดหนึ่งบนเส้นอุปสงค์
2. การหาค่าความยืดหยุ่นแบบช่วง (arc elasticity of demand) เป็นการกำหนดหาค่าความยืดหยุ่น ณ ช่วงใดช่วงหนึ่งบนเส้นอุปสงค์

สูตรความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา (Price Elasticity of Demand : Ep)

- ร้อยละการเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อต่อร้อยละการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าหนึ่ง

$$E_p = \frac{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงในปริมาณซื้อ}}{\text{ร้อยละการเปลี่ยนแปลงในราคา}}$$

แบบจุด

$$E_p = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P}{Q}$$

แบบช่วง

$$E_p = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P_1+P_2}{Q_1+Q_2}$$

Q1+Q2

ตัวอย่างที่ 1 กำหนดให้ $Q_x = 200 - 20 P_x$ ถ้าราคาสินค้า X เปลี่ยนแปลง จากขึ้นละ 6 บาท เป็นขึ้นละ 8 บาท ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ที่มีต่อสินค้า X แบบจุด ณ ระดับราคา 6 บาท

ณ ระดับ $P_{x1} = 6$ บาท

$$\begin{aligned}Q_{x1} &= 200 - 20 (6) \\ &= 200 - 120 \\ &= 80 \text{ ชิ้น}\end{aligned}$$

ณ ระดับ $P_{x2} = 8$ บาท

$$\begin{aligned}Q_{x2} &= 200 - 20 (8) \\ &= 200 - 160 \\ &= 40 \text{ ชิ้น}\end{aligned}$$

ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ที่มีต่อสินค้า X แบบจุด ณ ระดับราคา 6 บาท

จากสูตร

$$E_p = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P_1}{Q_1}$$

$$Q_1 = 80 \quad Q_2 = 40$$

$$P_1 = 6 \quad P_2 = 8$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned}E_p &= \frac{80 - 40}{6 - 8} \times \frac{6}{80} \\ &= \frac{40}{-2} \times \frac{6}{80} \\ &= -\frac{3}{2} \\ &= -1.5\end{aligned}$$

เมื่อราคาเปลี่ยนแปลงไป 1% ปริมาณความต้องการซื้อจะเปลี่ยนแปลงไป 1.5% ในทิศทางตรงกันข้าม
สรุปสินค้า X มี $E_p > 1$ ได้แก่ สินค้าฟุ่มเฟือย เช่น น้ำหอม

ตัวอย่างที่ 2 จากตัวอย่างที่ 1 หากค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์สินค้า X แบบช่วง

$$\text{จากสูตร } E_p = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P_1 + P_2}{Q_1 + Q_2}$$

$$Q_1 = 80 \quad Q_2 = 40$$

$$P_1 = 6 \quad P_2 = 8$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} E_p &= \frac{80 - 40}{6 - 8} \times \frac{6 + 8}{80 + 40} \\ &= \frac{40}{-2} \times \frac{14}{120} \\ &= -\frac{7}{3} \\ &= -2.33 \end{aligned}$$

เมื่อราคาเปลี่ยนแปลงไป 1% ปริมาณความต้องการซื้อจะเปลี่ยนแปลงไป 2.33 % ในทิศทางตรงกันข้าม

สรุป สินค้า X มี $E_p > 1$ ได้แก่สินค้าฟุ่มเฟือย เช่น น้ำหอม